ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради
Київського національного
лінгвістичного університету
від 25 січня 2024 р., протокол № 10

Введено в дію наказом ректора,
наказ від 25 січня 2024 р. № 1-а

Ректор
_____Роман ВАСЬКО

ПОЛОЖЕННЯ
про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії у Київському національному лінгвістичному університеті

(нова редакція)

ПОЛОЖЕННЯ
про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії в Київському національному лінгвістичному університеті

1. Загальні положення

1.1. Положення про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії у Київському національному лінгвістичному університеті (далі – Положення) регламентує вимоги до наукового керівника аспіранта, порядок призначення наукового керівника, права й обов'язки наукового керівника, процедуру зміни наукового керівника у Київському національному лінгвістичному університеті (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до законів України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами), «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII (зі змінами), «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 № 2623-III (зі змінами); постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами), «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 № 261 (зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 283, від 19.05.2023 № 502), «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 № 341, від 19.05.2023 № 502), «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» від 19.05.2023 № 502; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502); листів Міністерства освіти і науки України «Про постанову Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502» від 13.10.2023 №1/15908-23, «Про роз'яснення окремих положень постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44» від 01.11.2023 № 1/17029-23.

2. Вимоги до наукового керівника

2.1. Науковим керівником призначається штатний науково-педагогічний працівник Університету з науковим ступенем доктора наук, який є активним дослідником і має не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, дотичних до напряму (тематики) дослідження здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection.

2.2. Науковим керівником може призначатися штатний науково-педагогічний працівник Університету з науковим ступенем кандидата наук/ступенем доктора філософії, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, з яких перша є обов'язковою:

1) наявність не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, дотичних до напряму (тематики) дослідження здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection;

2) наявність не менше трьох публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України категорії «Б»;

3) наявність виданого підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії (загальним обсягом не менше 5 авторських аркушів), в тому числі видані у співавторстві (обсягом не менше 1,5 авторського аркуша на кожного співавтора);

4) наукове керівництво здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня;

5) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради/разової спеціалізованої вченої ради;

6) виконання функцій (повноважень, обов'язків) наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проєкту), або головного редактора/члена редакційної колегії/експерта (рецензента) наукового видання, включеного до переліку фахових видань України, або іноземного наукового видання, що індексується в бібліографічних базах;

7) робота у складі експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН або у складі галузевої експертної ради як експерта Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або у складі Акредитаційної комісії, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради/науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої або фахової передвищої освіти МОН, наукових/науково-методичних/експертних рад органів державної влади та органів місцевого самоврядування, або у складі комісій Державної служби якості освіти із здійснення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю);

8) участь у міжнародних наукових та/або освітніх проєктах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання «суддя міжнародної категорії»;

9) наукове консультування підприємств, установ, організацій не менше трьох років, що здійснювалося на підставі договору із закладом вищої освіти (науковою установою).

2.4. Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

Вчений, який є доктором філософії (кандидатом наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів ступеня доктора філософії.

3. Порядок призначення наукового керівника

3.1. Аспіранту протягом місяця з дати наказу ректора Університету про зарахування призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників Університету, які мають науковий ступінь та відповідну наукову кваліфікацію.

3.2. Питання про призначення наукового керівника здобувачу розглядається на засіданні відповідної кафедри Університету. Претендент на здійснення наукового керівництва надає список наукових публікацій (не менше трьох) за останні п'ять років, дотичних до напряму (тематики) дослідження здобувача, а також інформацію про інші наукові здобутки, які підтверджують його досягнення у професійній діяльності та дотримання вимог до наукового керівника, визначених цим Положенням. За результатами засідання завідувач кафедри подає відповідний протокол завідувачу аспірантури.

3.3. Не може бути призначена науковим керівником особа, щодо якої встановлено факт порушення академічної доброчесності.

3.4. Рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними або змінено наукового керівника.

3.5. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (здобувача ступеня доктора філософії) науковому керівникові щороку відводиться 50 академічних годин у межах норм часу наукової роботи, встановлених закладом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

4. Права й обов'язки наукового керівника

4.1. Науковий керівник здійснює наукове керівництво за науковою роботою аспіранта над дисертацією, проведенням його власного наукового дослідження, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання Індивідуального плану наукової роботи і відповідає перед вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

4.2. Науковий керівник повинен застосовувати нові наукові, науково-технічні знання під час підготовки здобувача (згідно з ст. 65 ч. 4 пп.1 Закону України «Про вищу освіту») та вживати заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах здобувача (згідно з ст. 32 ч. 3 пп.1 Закону України «Про вищу освіту»).

4.3. У разі потреби тема дисертації аспіранта (здобувача ступеня доктора філософії) може бути уточнена та затверджена у новій редакції після обговорення кафедрою.

Науковий керівник за власною ініціативою або за ініціативою здобувача може клопотати перед кафедрою про уточнення теми дисертації. Питання зміни теми обговорюється на засіданні відповідної кафедри лише після року навчання здобувача в аспірантурі (але не пізніше третього року навчання в аспірантурі) за наявності обґрунтування щодо доцільності її зміни. За результатами засідання завідувач кафедри подає відповідний протокол завідувачу аспірантури, що є підставою для розгляду питання на засіданні вченої ради Університету.

Науковий керівник контролює процедуру внесення змін щодо теми дисертації здобувача в його Індивідуальний план наукової роботи із зазначенням номера протоколу, дати засідання вченої ради Університету, на якому ухвалено відповідне рішення.

4.4. Науковий керівник під час керівництва науковою роботою здобувача повинен підтверджувати своїми новими публікаціями відповідність напряму наукового дослідження здобувача та публікувати результати власної наукової роботи не рідше, ніж раз на рік.

4.5. Науковий керівник зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності і норм Етичного кодексу Університету, знати «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» та процедуру атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Київському національному лінгвістичному університеті.

4.6. Науковий керівник сприяє у реалізації здобувачем освітньої та наукової складових освітньо-наукової програми, зокрема: здійснює взаємодію зі співробітниками структурних підрозділів Університету, освітніми та науковими закладами/установами України та зарубіжних країн за переліком виконання своїх обов'язків наукового керівника; консультує здобувача щодо підготовки наукових публікацій та апробації результатів наукового дослідження; контролює проходження здобувачем науково-викладацької практики; залучає здобувачів до виконання фундаментальних наукових досліджень/наукових проєктів, в яких сам бере участь; сприяє проведенню експериментальної частини наукового дослідження здобувача.

4.7. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне виконання здобувачем Індивідуального плану наукової роботи та Індивідуального навчального плану. Науковий керівник повинен бути присутнім на засіданнях кафедри, на яких здобувач звітується про виконання Індивідуального плану роботи.

4.8. Науковий керівник має право рекомендувати за погодженням із завідувачем кафедри до відрахування аспіранта за невиконання Індивідуального плану наукової роботи та Індивідуального навчального плану або порушення строків їх виконання без поважних причин.

4.9. Науковий керівник визначає стан готовності дисертації аспіранта до захисту. Після завершення здобувачем відповідної освітньо-наукової програми науковий керівник готує **висновок з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання Індивідуального плану наукової роботи та Індивідуального навчального плану**.

5. Зміна наукового керівника

5.1. З метою забезпечення ефективної підготовки здобувача Університет змінює наукового керівника, зокрема у разі:

– припинення ним трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах;

– неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті;

– невиконання своїх обов'язків, визначених пунктом 19 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502);

– відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва;

– прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;

– притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства;

– спільного бажання наукового керівника і здобувача;

– в інших випадках, передбачених законодавством.

Про зміну наукового керівника видається наказ ректора Університету на підставі заяви здобувача/наукового керівника та/або витягу з протоколу засідання відповідної кафедри.

5.2. Науковий керівник може бути звільненим від наукового керівництва наказом ректора Університету за невиконання своїх обов'язків, передбачених цим Положенням, або на підставі особистої заяви наукового керівника.

5.3. Порушення науковим керівником принципів академічної доброчесності, виявлення академічного плагіату у дисертації здобувача, що подається для проведення попередньої експертизи, або у захищеній дисертації є підставою для позбавлення на два роки наукового керівника права участі в підготовці здобувачів.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення розглядається й ухвалюється вченою радою Університету та вводиться у дію наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються вченою радою Університету.